

R. Hansen

Genomläst. Rätt i sak:

Elsa Johansson."

Fröken Johansson förekommer icke i tidningen Polisunderrättelser.

Fredagen den 19 april 1940 klockan 23:40 blev engelske undersåten reklamkonsulenten Ernest John Biggs anhållen i sin bostad i nr. 10 Blasieholmstorg och införd till kriminalstationen.

Vid husundersökning i hans bostad anträffades intet av betydelse för utredningen.

Biggs har berättat följande om sig och sina levnadsomständigheter.

Lemna

Hans fullständiga namn är Ernest John Biggs, född den 26 september 1896 i Otley en stad i Yorkshire, son till försäkringstjänstemannen George Biggs, numera avliden, samt dennes hustru Sarah, född Taylor, gift, skriven i Jakobs församling i Stockholm och boende Blasieholmstorg 19, 2 trappor, anställd vid Gummaelius annonsbyrå Fredsgatan 10 men har kontor inom Paul U. Bergströms fastighet vid Drottninggatan. Han sköter närmast denna firmas reklam.

Han vistades i föräldrahemmet till vid 17 års ålder, 1914, och härunder gick han först i Folkskola i Handsworth, Stottordshire, i två år, varefter han började i Handsworth Grammar School. Hans föräldrar hade nämligen flyttat till Handsworth, då Biggs var fyra år gammal. Han slutade i

Tatjana

copywriter hos firmen W. S. Crawley & Co. Han syssla-
de där med skrivning av text till annonser och re-
klambroschyrer. Hösten 1925 slutade han denna plats
och fick anställning som lay-out-man hos annonsby-
rån The London Press Exchange Ltd., där han syssla-
de med teckning och uppställning av annonser. Den-

2.
Antimon sid 13
Kontoför

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

denna skola år 1912 eller 1913, då han började vid en konstskola, Birmingham School of Art, där han studerade konst, teckning och målning, och arkitektur. Under dessa studier bodde han i hemmet. I slutet av maj 1913 fick Biggs anställning på reklamavdelningen hos en firma, Kenrick & Jefferson, West Bromwich, där han arbetade som lärling (tecknade och skrev) till augusti 1914, då han anmälde sig som frivillig vid armén. Han stationerades vid The Lincolnshire Regiment och stannade i England för utbildning till januari 1916. Utbildningen gällde endast vanlig infanteritjänst och Biggs var vanlig menig. Vid sistnämnda tidpunkt sändes han till fronten i Frankrike och var kvar där till april 1917, då han blev sårad och hemskickad till England. Han fick vänstra benet amputerat och blev på grund därav befriad från all krigstjänstgöring. Han kvarlåg på sjukhuset i England till i mars 1918. Under tjänsten vid fronten befordrades Biggs till sergeant. Utkommen från sjukhuset återfick han sin anställning hos ovannämnda firma Kenrick & Jefferson, där han stannade till november månad 1923, sista tiden som förste assistent hos reklamchefen. Han flyttade nu till London, där han fått anställning som copywriter hos firman W.S. Crawford Ltd. Han sysslade där med skrivning av text till annonser och reklam-broschyrer. Hösten 1925 slutade han denna plats och fick anställning som lay-out-man hos annonsbyrån The London Press Exchange Ltd., där han sysslade med teckning och uppställning av annonser. Den-

Totipot

2.
Antimon sid 13
Kontoför

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

na anställning slutade han i mars månad 1927, då han flyttade till Holland. År 1924 hade han ingått äktenskap med Gwendoline Mabel Ellenor Finnis, dotter till Thomas Finnis, som var kommunaltjänsteman, föreståndare för en arbetsinrättning. I Holland bodde han i Amsterdam, där han tillsammans med en holländsk medborgare, John De Vaal, startat en annonsbyrå, N.V. Hollagen. I mars 1928 gick Biggs ur firman, till vilken han endast varit knuten med ettårskontrakt. Firman fortsatte sedan under annat namn. Från och med den 1 april 1938 fick Biggs anställning vid en amerikansk annonsbyrå, Erwin Wasey & Co. Inc., New York, med huvudkontor för Europa i London och avdelningskontor i varje land. Biggs arbetade här som något slags kringresande inspektör för de på varje kontor anställda tecknarna och lay-out-männen. Hans distrikt bestod av länderna, Frankrike, Holland, Belgien, Tyskland, Schweiz, Spanien och Italien samt hela Skandinavien. Inom detta distrikt har han besökt samtliga länder med undantag av Spanien och Finland, där det aldrig var någonting att göra. Under denna sin anställning hade Biggs icke någon fast bostad, enär han vistades högst en månad på varjag plats. I de flesta fall följde hans hustru med på dessa resor. Denna anställning innehade Biggs till slutet av september 1931. Sista årets lön för Biggs var omkring 24.000 kronor. Han slutade platsen på grund av att han var trött på att ständigt resa omkring. Den 1 oktober 1931 fick han anställning som chef för rit-

2. Antimon sid 13
Kontoför
utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

ateljén vid Gumaelius Annonsbyrå i Stockholm med 24.000 kronor i lön om året. Han var anställd på kontrakt för en tid av två år. Under arbetet på Gumaelius hade Biggs bl.a. fått Paul U. Bergströms A/B som kund hos Gumaelius och då hans kontrakt med Gumaelius utgick, fick han från Paul U. Bergström ett erbjudande att helt sköta denna firmas reklam. Från den 1 oktober 1933 anställdes Biggs hos Paul U. Bergström genom ett kontrakt mellan Biggs, Gumaelius och Paul U. Bergströms, enligt vilket han i fortsättningen skulle sköta om Pubs reklam, men härunder låta dagspressannonseringen gå genom Gumaelius byrå. Han är alltså fortfarande officiellt anställd hos Gumaelius, men med sitt arbete förlagt till Pub som denna firmas reklamkonsulent. Hans lön är fortfarande 24.000 kronor om året, och denna betalas av Gumaelius.

Biggs besökte Sverige första gången i augusti månad 1928, då han besökte Erwin Waseys dåvarande kontor på Drottninggatan. Detta kontor har numera upphört och övertagits av de svenska aktieägarna, som fortsatt rörelsen under firmamnamnet Erwaco.

Andra gången Biggs besökte Sverige var på våren 1929, då han kom hit i förutnämnt uppdrag. Han flyttade hit definitivt den 1 oktober 1931, och han har sedan dess haft arbets- och uppehållstillstånd här i början i korta perioder, de senaste åren för ett år åt gången. Hans nuvarande uppehålls- och arbetstillstånd gäller till

2.
Antimon med 13
Kontoför

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

den 20 juni 1940.

Vid sin ankomst hit år 1931 bodde han några veckor på Belfrages Pensionat, men hyrde därefter bostad tillsammans med sin hustru i huset nr. 15 Pontonjergatan, där man bodde i två år. Härunder, i april 1932, föddes en dotter till Biggs, Sally Svea, vilken är enda barnet. Den 1 oktober 1933 flyttade familjen till Gumshornsgatan 9 och därefter den 1 oktober 1934 till nr. 7 Skillinggränd. Den 1 oktober 1936 inflyttade familjen i nr. 10 Blasieholmstorg, där Biggs fortfarande bor.

Hans hustru har icke vistats i Stockholm under hela tiden. Sålunda vistades hon på Romanäs under tiden januari - december 1938 samt i Italien under januari - mars 1939. Hon avreste tillsammans med dottern till England i början av mars månad 1940, dels beroende på det oroliga tidsläget och dels på att Biggs vid denna tid erhållit ett telegram från sin broder i England, som omtalat att deras moder var mycket sjuk.

Biggs har ingen militärtjänst att fullgöra i England och kommer med säkerhet aldrig att bliva inkallad, emedan han är krigsinvalid.

Han har aldrig varit organiserad i något politiskt parti vare sig i England eller här i Sverige.

Beträffande sin hemliga verksamhet har Biggs lämnat en berättelse till nedan delvis återgivna protokoll. Vid återgivandet av protokollet utelämnas den huvudsakliga delen av Biggs verksam-

2.
Antimon sid 13
Kontage

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

het med propagandan.

Protokoll, fört vid förhör,
hållet den 1, 2 och 3 maj 1940
med Ernest John Biggs.

Biggs i sak

Biggs erkänner, att han tagit del i anti-nazistisk propaganda och förberedelser för utförande av sabotage, samt lämnar i enlighet därmed nedanstående berättelse, som inrymmer och kompletterar tidigare protokoll över förhör med Biggs.

"Efter det colonel Sutton-Pratt tidigt på våren 1939 blivit utnämnd till militärattaché i Stockholm, skickade han så gott som omedelbart ut ett frågeformulär till alla engelska medborgare i Sverige, vari infordrades uppgift om vederbörandes tidigare verksamhet och eventuell speciell utbildning. Detta var icke något speciellt för Sverige, utan detta skedde överallt i världen och ingick som ett led i Englands krigsberedskapsprogram. Jag fyllde i detta formulär och uppgav som min specialitet propaganda. Jag hade nämligen följt med utvecklingen under de senaste åren och ansåg, att engelsmännen icke hade utnyttjat propagandan så som de borde ha gjort; det vill säga de hade icke gjort några större ansträngningar för att motarbeta den tyska propaganda, som bedrevs i hela världen och icke minst i Sverige. Min bestämda uppfattning var, att jag skulle kunna vara till stor nytta om jag en gång kunde få gehör för mina idéer. Emellertid blev det ingenting av med detta första försök. Nästan omedelbart vid krigsutbrottet i september ring-

2.
Antimon sid 13
Kontoför

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

de colonel Sutton Pratt till mig och bad mig komma upp till legationen. När jag träffade honom på legationen, hade han mitt frågeformulär framför sig och beklagade, att propaganda låg utanför hans verksamhetsområde, men sade, att han behövde någon, som kunde svenska samtidigt som han var god stilist på engelska för att dels översätta och dels skriva korta sammanfattningar av artiklar i svenska pressen rörande militära operationer. Detta var egentligen inte det slags arbete, som jag hade väntat, men jag erbjöd mina tjänster ändå och utförde sådant arbete åt honom ända fram till omkring början av mars 1940. Till en början var det mycket arbete, men efter det finska krigets utbrott blev det mer sporadiskt, då en hel del engelska flyktingar från Finland hjälpte till med arbetet.

Jag lärde känna herr Rickman i maj månad 1939, då han var på besök i Stockholm och bodde på Grand hotell. Rickman hade kommit hit för att undersöka marknaden för vissa varor, som han hade agentur för. Han medförde introduktionsbrev till direktör Heilborn i Dagens Nyheter och denne sammanförde mig med Rickman på så sätt att han skickade upp Rickman på mitt kontor. Under detta Rickmans uppehåll i Stockholm träffades vi några gånger vid luncher och middagar och diskuterade möjligheterna för en del importvaror, som han hade på förslag. Jag stod till tjänst med upplysningar om förhållanden i Sverige, som jag kände till och skickade honom vidare till en del personer, som

2. *Antimon sid 13*
Kontak
utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

Lyfning
jag kände till och som kunde vara honom till hjälp. Efter att ha utfört denna undersökning reste han tillbaka till England och återvände till Sverige vid pingsten (28-29 maj) 1939. Under sin bortovaro i England hade han kommit i kontakt med en ny artikel Odont-Email, en sorts silikatcement, som användes vid tillverkning av löständer. Denna cement tänkte han införa på den svenska marknaden och för den skull skaffa sig agenturen för denna artikel. Odont-Email tillverkas av Societé Anonyme Odont-Email i Avignon i Frankrike. En person vid namn Wren i London, som skulle finansiera Rickmans affärer, höll vid den tiden på att undersöka möjligheten för Rickmans affärer, höll vid den tiden på att undersöka möjligheten för Rickman att få agenturen. Därvid konstaterades, att generalagenturen för Europa utom Frankrike innehades av en polsk firma i Warschawa. Någon tid senare, troligen i början av juli månad 1939 kom ovannämnde Wren själv på ett kombinerat affärs- och semesterbesök till Stockholm. Rickman och Wren reste då till Warschawa för att sammanträffa med innehavaren av generalagenturen. De kommo tillbaka efter några dagar med ett förslag till kontrakt, som gick ut på att Rickman, finansierad av Wren, skulle få ensamförsäljningsrätten för Skandinavien och att varan skulle till en början importeras från Warschawa, men att tillverkning på licens från Warschawa skulle sättas igång så snart som möjligt i Sverige. Wren var bl.a. chef för ett stort bolag i England vid

2.
Antimon and 13
Kontak

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

namn Allied Iron Foundries Ltd. Efter återkomsten från Warschawa var jag tillsammans på en middag med Rickman, Wren och två andra engelsmän, som Rickman och Wren sammanträffat med på flygplanet från Warschawa till Stockholm. En av männen hette Bowles men den andres namn har jag glömt. Wren reste tillbaka till England och Rickman fortsatte att förbereda organisationen och utarbeta detaljerna i kontraktet med den polska firman. Omedelbart efter sammanträffandet med Rickman, Wren och de två engelsmännen reste jag till England på semester under två eller tre veckor i juli månad. När jag efter semestern återkom och sammanträffade med Rickman, hade denne övertagit ett gammalt svenskt bolag, som hette A/B Dentalmateriel D.M. och hade installerat sig i ett kontor i Näckströmsgatan 1. Kontraktet med den polska firman var då klart, och någon gång i augusti månad 1939 gjorde Rickman en beställning från fabriken i Warschawa.

Omkring mitten av augusti 1939 fick jag ett brev från Wren, vari han omnämde att ett antal engelska firmor hade vissa exportplaner på den skandinaviska marknaden och behövde råd av någon, som kände till förhållandena närmare. Eftersom han själv var intresserad, hade han föreslagit dem, att jag eventuellt skulle resa över för att delta i en konferens om saken. Jag reste torsdagen den 24 augusti och träffade enligt överenskommelse Wren på ett hotell fredagen den 25, men då framkom det, att besöket icke alls gällde en affärskonferens, som jag

2.
Bromma sid 13
Kontak

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

hade trott. Wren hade fått i uppdrag att leta reda på engelska undersåtar med sinne för propaganda, bosatta i neutrala länder, vilka eventuellt kunde vara till nytta för Englands sak i händelse av krig. Jag sade honom, att jag naturligtvis var intresserad för och villig att göra propaganda för Englands sak och med detta slutade samtalet. Inga detaljer diskuterades, men Wren sade, att när det blev aktuellt, skulle någon resa över till Sverige och besöka mig.

.....

sept 1939

Någon gång, troligen i slutet av september månad 1939 kom mr Ingram Fraser på besök. Jag träffade honom i Rickmans våning och han förklarade, att han kommit på uppdrag av Wren för att med Rickman och mig närmare diskutera vissa propagandaplaner. Han hade med sig en del flygblad av olika slag, tryckta på tyska och avsedda för distribution i Tyskland. Diskussionen vid detta tillfälle fördes i allmänna ordalag och rörde de olika flygbladens innehåll, olika distributionsmetoder m.m. Det var då för första gången, som jag fick reda på att Rickman hade något annat intresse vid sidan av sin affärsverksamhet.

Under hösten var jag mycket tillsammans med Rickman och han rådfrågade mig om allt, som rörde affären, ...

Selbstge
Jan
1940

Någon gång i november månad kom Fraser åter på ett kort besök, denna gång medförande i en kappsäck prov på sprängämnen med vissa mekanis-

2.
Bromma sid 13
Montage

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

Engländer
sabotage

ka tillbehör. Jag träffade honom tillsammans med Rickman i Rickmans våning, där Fraser demonstrerade "varorna". Fram till denna tidpunkt hade endast propaganda diskuterats. Det var först vid detta tillfälle, som ordet sabotage nämndes för mig. Avslöjandet att det var fråga om sabotage var mycket oangenämt för mig, då propaganda var mitt stora intresse, och jag var långt ifrån övertygad om att sabotage av den sort, som diskuterats, kunde få ett för England gynnsamt resultat. Jag ansåg emellertid, att jag redan var alltför mycket engagerad för att kunna draga mig tillbaka. Vid detta sammanträffande diskuterades inga bestämda planer, men det framgick tydligt, att det var fråga om sabotage mot utförseln av den svenska järnmalm till Tyskland.

2
T
Sparingsbanken

39
32

Omkring början av december månad annonserade Rickman i en tidning efter en mindre lagerlokal. Då resultatet blev otillfredsställande, rådfrågade han mig om saken. Eftersom jag och mina kompanjoner i Windsor Tea Co. då höllo på att diskutera möjligheten av besparingar i våra omkostnader, föreslog jag dem, att vi skulle erbjuda Rickman hälften av vår lagerlokal vid Grevgatan 4. Då mitt förslag accepterades framförde jag detta till Rickman och han hyrde då hälften av lokalen, troligen från den 1 januari 1940. Han flyttade dock in tidigare, omkring mitten av december månad 1939 och lät uppföra en vägg med dörr mellan sin del och Windsor Tea Co:s.

...
st-
st-
le
de
...
oll
voro
sig
...
t han
and

2.
Bromma sid 13
Kontak

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda

Den första sändningen sprängämnen, bortsett från vad Fraser förde med sig vid besöket i november, kom till Stockholm troligen under sista hälften av december månad. Jag vet inte exakt hur mycket det var eller vad den bestod av men kan säga, att sprängämnen upptogo ett utrymme av c:a 1½ à 2 kbm. och till största delen bestodo av en explosivvara, som på engelska heter gelignite, och var förpackad i små trälådor. Rickman berättade för mig, att sprängämnen kommit och bad mig hjälpa honom att transportera dem till lagerlokalen i Grevgatan 4. Han disponerade en bil, som tillhörde en norrman vid namn Bonnevie, vars bekantskap Rickman gjort vid olika besök i Oslo. Bonnevie hade en agenturfirma i Oslo och försökte få beställningar i Norge för gummi-, jute- och andra råvaror för Skandham Handelsaktiebolag. Han åkte bil till Stockholm någon gång troligen i november månad och reste tillbaka med tåg. Alltsedan dess fick Rickman disponera bilen. Strax efter det Rickman berättat om att sprängämnen kommit, åkte han och jag en kväll i Bonnevies bil, som Rickman förde, utåt Norrtälje-vägen förbi Danderyds kyrka. Efter en stund körde en bil om oss och vi följde den bilen ih på en avtagsväg, där bilarna stannade. Den andra bilen medförde en del av sprängämnen i trälådor, som vi flyttade över till vår bil, varefter vi återvände till Stockholm och buro in sprängämnen i lagerlokalen vid Grevgatan. Samma sak upprepades nästa eller kanske en följande kväll men då foro vi

Bonnevies bil

Biggs var ut under en timme om i december. Han var 12 dagar till ut och åter Biggs.

...
it-
st-
...
oll
voro
sig
...
t han
and

2.
Sanktionen om 13
någon sabotage
någon

utåt Bromma, där omlastningen av sprängämnen skedde. Varifrån, vilken väg eller på vilket sätt sprängämnen kommit till Sverige vet jag inte, det enda jag vet är att Fraser stod bakom hitsändandet. Vem som vid omlastningstillfällena förde den andra bilen och sålunda transporterade sprängämnen till omlastningsplatsen har jag icke rätt att yppa.

Sanktionen g
Liska

En annan sändning sprängämnen levererades vid tiden för månadsskiftet februari-mars, men den sändningen har jag inte tagit någon befattning med.

Jag byggde
minst 4
minst 2
minst 1
Jag byggde
samma sak 15

Jag tror, att det var någon gång i januari månad som Rickman fick instruktioner att göra ett sabotage mot lastningsanordningarna i Oxelösund.

Förberedelserna gjordes mycket hastigt och Rickman talade om planen för mig. Han visade mig en planskiss över hamnanläggningarna i Oxelösund och ett vykort över hamnen. Varifrån Rickman fått denna planskiss känner jag inte till. På skissen pekade Rickman ut för mig två stycken lastningskranar, med vilka järnmalmen transporterades från järnvägsvagnar ned i lastfartygen. Dessa kranar rullade på räls och stodo på fyra fötter. Det var meningen att sprängladdningar skulle anbringas vid två fötter på varje kran så att kranarna efter detonationen skulle välta över på sidan. För transport av sprängladdningarna till platsen för sabotaget hade Rickman anskaffat fyra stycken sportväskor, s.k. cykelväskor, och varje väska skulle innehålla en laddning, och denna laddning skulle bestå av gelignite. Väskorna skulle sedan placeras ut, en vid varje fot.

Handskan

Byggt
Hand

ga ett besök på platsen och lokalisera sig. På kvällen två dagar senare, troligen den 12 april, åkte Rickman och de tre engelsmännen i den norska bilen till Oxelösund och det var vid detta besök, som Rickman konstaterade, att det var omöjligt att utföra företaget. Namnen på de unga engelsmännen kom-

Planläggning
d. 1944
✓

som skulle sprängas, och laddningarna skulle bringas att detonera genom tidtändare, inställda på fyra eller fem timmars fördröjning. Rickman sade, att planen skulle kunna utföras endast en lördags- eller söndagskväll, då det var de enda kvällar och nätter i veckan, då det inte arbetades i hamne. Denna planläggning ägde rum på en lördag och på kvällen samma dag åkte Rickman i den norska bilen till Oxelösund i sällskap med Bonnevie, Behrisch och en annan tysk, vars namn är för mig obekant. Bonnevie hade vid detta tillfälle ingen kännedom om planen. Han fick i uppdrag att köra till en plats och vänta där, till de andra tre, som skulle anbringa sprängladdningarna vid kranarna, kommo tillbaka. På morgonen dagen efter kom Rickman upp till mig och talade då om, att sabotaget misslyckats på grund av att en del arbetare höllo på att måla eller reparera kranarna under natten. Ett nytt försök gjordes följande kväll men misslyckades åter, därför att arbete med flyttning av malmen var i full gång. Strax efteråt fick Rickman instruktion om att icke göra något nytt försök. och ingenting gjordes under flera veckor. Jag tror, att det var någon gång i slutet av mars som Rickman blev instruerad att åter göra ett försök. Detta visade sig emellertid vara omöjligt, då han icke kunde få någon hjälp. Efter vad Rickman då vid denna tidpunkt berättade för mig, hade de två tyskarna, som voro med vid de två första försöken, ändrat sin mening om saken och ville icke längre vara med. Bonnevie, som ju också var med

1944
T. Bonnevie

ga ett besök på platsen och lokalisera sig. På kvällen två dagar senare, troligen den 12 april, åkte Rickman och de tre engelsmännen i den norska bilen till Oxelösund och det var vid detta besök, som Rickman konstaterade, att det var omöjligt att utföra företaget. Namnen på de unga engelsmännen kom-

vid de två första försöken, hade anat att det gällde någonting olagligt, och han nekade nu bestämt att ha med saken att göra. Något nytt försök kom därför icke till stånd. Jag har för mig, att Rickman sedan gjorde två eller tre besök i Oxelösund för att se efter, om läget hade förändrats och vid det sista besöket, som ägde rum omkring den 10 - 11 april konstaterade han, att företaget var fullständigt omöjligt att utföra på grund av hamnanläggningens stränga bevakning. Vid detta Rickmans sista besök i Oxelösund medföljde tre unga engelsmän, som Rickman och jag kommit i förbindelse med i Stockholm. Dagen för krigsutbrottet i Norge voro samtliga evakueringsledare inom engelska kolonien samlade till sammanträde hos engelske konsuln. Vid detta sammanträde var även jag i egenskap av evakueringsledare för nedre Norrmalm närvarande och vid detta sammanträde nämnde någon, jag minnes ej vem, att några unga engelsmän kommit till Stockholm på genomresa från Finland, där de deltagit såsom frivilliga i kriget. Samtidigt fick jag veta, att de bodde på hotell Atlantic och då detta hotell var beläget inom mitt evakueringsdistrikt, ansåg jag det vara min skyldighet att söka upp dem. Vid 10-tiden på kvällen påföljande dag gingo Rickman och jag, som tidigare på kvällen varit hemma hos mig och suttit och pratat, ned till hotell Atlantic och sammanträffade något senare med de unga engelsmännen. För att kunna pratas vid i lugn och ro och få höra litet om deras upplevelser i Finland gingo vi,

ga ett besök på platsen och lokalisera sig. På kvällen två dagar senare, troligen den 12 april, åkte Rickman och de tre engelsmännen i den norska bilen till Oxelösund och det var vid detta besök, som Rickman konstaterade, att det var omöjligt att utföra företaget. Namnen på de unga engelsmännen kom-

de unga engelsmännen

12/4 från
T. Sund

underrättelser.

Tisdagen den 23 april 1940 klockan 10:20 blev tvske medborgaren. typografen Arno Erich Beh-

Rickman, jag och de unga engelsmännen, som voro åtta till antalet, hem till min bostad. Vid ett senare tillfälle under samma kväll nämnde Rickman för mig någonting om att de där pojkarna kanske kunde vara användbara för sabotaget i Oxelösund. Rickman hade föreställt sig för pojkarna under ett annat namn, vilket det var, kommer jag ej ihåg. Därefter talade Rickman om för pojkarna, att han hade ett reskabelt "jobb", som han behövde hjälp med, och att "jobbet" skulle betalas bra. Han nämnde ingenting om vad "jobbet" gick ut på, men han skulle behöva tre stycken och frågade, om några av pojkarna ville hjälpa honom. Alla förklarade sig villiga därtill och tre stycken utvaldes, vilka stannade kvar, då de övriga gingo. För de tre, som stannade kvar och skulle vara med om "jobbet", talade Rickman om att det gällde att en kväll åka bil en 6 à 7 mil från Stockholm till en plats, vars namn han icke nämnde. Där skulle de ha en halvtimmes riskabelt "jobb" och därefter återvända i bilen till Stockholm. Om företaget lyckades, skulle till pojkarna i England genom Rickmans försorg utbetalas en summa på femhundra pund till var och en. För att företaget skulle kunna utföras var det emellertid nödvändigt att avlägga ett besök på platsen och lokalisera sig. På kvällen två dagar senare, troligen den 12 april, åkte Rickman och de tre engelsmännen i den norska bilen till Oxelösund och det var vid detta besök, som Rickman konstaterade, att det var omöjligt att utföra företaget. Namnen på de unga engelsmännen kom-

*12/4 1940
T. Brand*

underrättelser.

Tisdagen den 23 april 1940 klockan 10:20
blev tyske medborgaren, typografen Arno Erich Beh-

mer jag icke ihåg, jag minnes bara, att en utav
dem hette Sayce. De voro samtliga flygmekaniker
och hade tjänstgjort som frivilliga sådana i Fin-
land. Samtliga voro i den åldern, att de voro skyl-
diga göra krigstjänst i England och hade troligen
fått permission för frivilligtjänst i Finland. I
min egenskap av evakueringsledare hade jag icke
någonting mer med dem att göra, då legationen på
grund av att de voro i krigstjänst svarade för de-
ras evakuering i händelse av krig i Sverige.

Då det visade sig, att det var omöjligt
att utföra något sabotage i Oxelösund, beslöt sig
Rickman för att flytta sitt lager av sprängämnen
längre norrut, där sprängämnena eventuellt kunde
användas i syfte att avskära förbindelser i den
händelse, tyskarna gjorde ett plötsligt angrepp på
södra Sverige. För detta ändamål hade, enligt vad
Rickman berättade för mig, fröken Johansson gjort
ett besök i Ludvika och hyrt en stuga i närheten
av denna stad, och Rickman och jag planerade att
göra ett första besök där lördagen den 20 april,
varvid en del sprängämnen skulle medföras. Resan
skulle företagas med järnväg och sprängämnena med-
föras i kappsäckar, vilka kappsäckar skulle forslas
till Centralstationen genom Rickmans försorg. För
att närmare diskutera detaljerna om resan med mig
skulle Rickman komma upp till min bostad den 19 på
kvällen.

Omkring den 10 april nämnde Rickman vid
ett tillfälle för mig, att han på en lunch blivit -

*fröken Johansson
om detta
öftra.*

underrättelser.

Tisdagen den 23 april 1940 klockan 10:20
blev tvske medborgaren, typografen Arno Erich Beh-

bekant med en mr. Gill, en engelsman, som bodde
här i staden och som jag kände till namnet och
utseendet sedan ett par år tillbaka. Rickman nämnde
också om, att Gill genom sin anställning vid B.P.-
bensin hade möjligheter att skaffa bensin för den
norska bilen. Då Bonnevie lämnade bilen till Rick-
man i november 1939, fick Rickman även övertaga Bon-
nevies tillstånd att köpa bensin, d.v.s. Bonnevies
bensinlicens. Då denna licens utgick, blev Rickman
utan möjlighet att inköpa bensin. För att kunna verk-
ställa de tidigare nämnda transporter och resorna
till Oxelösund erhöll Rickman bensin på ett sätt,
som jag icke har rätt att tala om. Rickman behövde
emellertid mera bensin för sina resor, och denna
bensin skulle Gill kunna skaffa. Då jag träffade
Rickman på eftermiddagen den 19, talade han om för
mig, att det varit meningen, att Gill skulle hjälpa
Rickman vid transporten av sprängämnen till Lud-
vika dagen därpå, men att Gill fått ett eller annat
förhinder. För den skull frågade Rickman mig, om
jag kunde följa med, vilket jag bejakade och det
bestämde då, att vi, som ovan nämnts, skulle träf-
fas på kvällen och diskutera detaljerna för resan.

.....
Stockholm den 3 maj 1940.

Å. Gustafsson

E. Gruvhammar.

Ovanstående genomläst och befunnet rätt i

sak betygar:

Ernest Biggs."

Biggs förekommer icke i tidningen Polis-